

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 20-05-23322 ז-צ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בפני כב' השופט שמואל בר יוסף

מבקשת

י.ר.פ.

ע"י ב"כ עוה"ד בועז קראוס

נגד

משיבה

ש.ז.צ

ע"י ב"כ עוה"ד רויטל כרם

1

החלטה

2

1. המבקשת והמשיבה הן אחיות, החלוקות בנוגע לקיום צוואת אמן מיום 14.3.2019 (להלן: הצוואה, האם). המבקשת מתנגדת לקיום הצוואה, גם לנוכח טענותיה להשפעה בלתי הוגנת ולמעורבות של המשיבה בעריכת הצוואה. אחד הנושאים העובדתיים, השנוי במחלוקת בנוגע לטענות אלה, הוא הנסיבות בעטיין עברה האם להתגורר בבית המשיבה בא"א, כשנה לפני שהלכה לבית עולמה. זאת לדעת, האם התגוררה כל השנים בדירתה בא"א, בעוד המבקשת התגוררה באותו בניין.

9

2. המחלוקת האמורה קשורה לתובענה שהגישה האם כנגד המבקשת, סמוך למעבר לבית המשיבה (תמ"ש 23065-11-18, להלן: תביעת האם). בתביעת האם נעתר להורות, שחשבון שהתנהל על שם האם, הינו בבעלותה בלבד, למרות צירופה של המבקשת כבעלים נוסף בחשבון. בסעיף 21 לתביעת האם, תואר אירוע אלים, שהתרחש, לפי הנטען, בין בעלה של המבקשת לבין האם, סמוך לפני עזיבת האם את דירתה. האם טענה בתביעתה, שהמעבר נבע מהאירוע האמור ("לאור זאת, התובעת החליטה לעבור להתגורר עם שלי ומשפחתה בא"א" – סעי' 22 לתביעת האם). סמוך לאחר הגשת תביעת האם, הגישה המבקשת תובענה בה עתרה למינוי אפוטרופוס לאם (א"פ 58724-12-18, להלן: הליך האפוטרופוסות). הן בתביעת האם והן בהליך האפוטרופוסות ייצגה את האם עו"ד א"א, בא כוח המשיבה בהליך דנא.

19

3. בדיון שהתקיים ביום 30.12.2018, טענה עו"ד א"א, שיש בידה דיסק, המתעד את התקרית האמורה לעיל, ואמרה: "הייתי מבקשת להציג לאדוני דקה ממצאות החיים של הנתבעת (צ"ל – התובעת) ערב יציאתה מהבית. רואים בדיסק באיזה אלימות בעלה של הנתבעת מושך את התובעת". לבסוף הגיעו הצדדים להסכמה בנוגע למינוי מומחה מטעם בית המשפט. לאור האמור בחוות הדעת שהוגשה, התקבלה תביעת האם והליך האפוטרופוסות נמחק.

24

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 20-05-23322 ז-צ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

4. לתצהיר עדותה הראשית של המשיבה בהליך דנא, צורפו תמונות, שהופקו מתוך דיסקים המתעדים, לפי הנטען, אירועים שאירעו בדירת האם, לרבות התקרית עם בעלה של המבקשת. ראיות אלה נועדו להוכיח את טענת המשיבה, לפיה "האלימות הבלתי פוסקת שהפעילו אחותי ואנשיה על אמא בדירתה בXXX, הם שהביאו את אמא להחלטה לעבור להתגורר אתי ועם משפחתי בXXX, ביום 20.10.2018" (סעיף 23 לתצהיר המשיבה). בדיון שהתקיים ביום 2.8.2020, טענה עו"ד XXX, בשם המשיבה, שהדיסקים דלעיל נמסרו לב"כ המבקשת בדיון שהתקיים בתביעת האם, ביום 30.12.2018. בתשובה לשאלותיי בנוגע לדיסקים, השיבה המשיבה, שהיא לא עסקה בכך, והתיעוד נמצא, כמות שהוא, לאחר פטירת האם.

5. בבקשה דנא עותרת המבקשת להורות לעו"ד XXX להגיש תצהיר "ובו פירוט על הידוע לה בעניין ההסרקות והתמלילים" (לשון הבקשה). עוד נעתר, להורות לעו"ד XXX להמציא כל תיעוד נוסף (סרטים והקלטות) של המנוחה, ככל שאלה מצויים בידה. כמו כן נעתר, שעו"ד XXX תצהיר מה אירע לתיעוד כאמור, ככל שאינו מצוי בידה. המבקשת מטעימה, שלאור הצהרת המשיבה בדיון מיום 2.8.2020, לפיה לא היה לה קשר לתיעוד המצולם של האם בדירתה, ומשעה שעו"ד XXX ייצגה את האם בזמן אמת – היא היחידה שיכולה לשפוך אור על העובדות הקשורות לתיעוד האמור. תיעוד זה, כך נטען, הוא בלב הבירור הראייתי של טענת המבקשת, בדבר השפעה בלתי הוגנת. עוד נטען, שהתיעוד שהוגש הינו חלקי ומקוטע.

6. המשיבה טוענת, שהתיעוד המבוקש חוסה תחת חיסיון עורך דין – לקוח של האם ושלה. לטענת המשיבה, הדברים קל וחומר, לאור סעיף 3 לצוואה, לאמור: "אני מצווה שכל המידע והמסמכים הנוגעים לי ולרכושי ימסרו לש" (המשיבה – שב"י) בלבד". בדיון האחרון הוסיפה עו"ד XXX וטענה, שיש להבחין בין מידע הנוגע לעריכת הצוואה גופה, שאינו חסוי, לבין מידע אחר.

7. חיסיון ראיות בגין יחסי עורך דין – לקוח קבוע בסעיף 48(א) [לפקודת הראיות](#) [נוסח חדש] התשל"א-1971, הקובע לאמור: "דברים ומסמכים שהוחלפו בין עורך דין לבין לקוחו או לבין אדם אחר מטעם הלקוח ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח, אין עורך הדין חייב למסרם כראיה, אלא אם ויתר הלקוח על החיסיון". סעיף 48(ב) לפקודת הראיות קובע, שהחיסיון תקף גם לאחר שחל הקשר המקצועי בין עורך הדין ללקוח. הוראה משלימה, מתחום דיני האתיקה של עורכי דין, הינה הוראת [סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין](#), התשכ"א-1961, המטילה איסור על עורך הדין לגלות "דברים ומסמכים שהוחלפו בין לקוח לבין עורך דין ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 20-05-23322 ז-צ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

8. תכליתו של החיסיון האמור היא לאפשר ללקוח להיוועץ באופן חופשי עם בא כוחו, על מנת
שהאחרון יוכל לייצגו כראוי...נקודת המוצא היא, כי רק כאשר הלקוח יחוש בטוח וחופשי
להציג בפני עורך דינו את התמונה המלאה, שהובילה אותו לשכור את שירותיו, הוא יוכל
לזכות בייצוג משפטי הולם והוגן. זאת, כאשר הזכות לקבלת ייצוג כאמור, מוכרת כיום כזכות
חוקתית... (רעפ 751/15 **יצחק אברג'יל נ' מדינת ישראל** (2015)). עוד נפסק, שחיסיון עורך דין –
לקוח הוא מוחלט, ומדובר בזכות של הלקוח כלפי העורך הדין. לפיכך, הזכות לוותר על
החיסיון, מסורה ללקוח (שם, וכן ר' י. קדמי, **על הראיות**, חלק שלישי, להלן: קדמי, עמ' 1072,
1079).

9. אשר לחיסיון עורך דין – לקוח לאחר פטירת האחרון, הדיעה המקובלת בפסיקה ובספרות
היא, שהחיסיון אינו עובר מן העולם בגין פטירה, אלא עובר ליורשי הלקוח (תא (ת"א)
1088/87 **רחמים תם נ' יחיא תם**, פ"מ תשנ"ב(1) 66, להלן: פרשת תם, בעמ' 69, קדמי עמ'
1073). משמעות הדבר היא, שלאחר פטירת הלקוח, חב עורך הדין חובת סודיות כלפי יורשיו.
לפיכך, ככל שהיורשים מוותרים על החיסיון, עורך הדין אינו מנוע להעיד ולהמציא ראיות,
גם בנוגע לדברים, שהיו חסויים לפניו.

10. מה הדין כאשר, כבנדוננו, אין הסכמה בין היורשים באשר לויתור על החיסיון? בפרשת תם
נפסק, שאין נפקא מינה גם אם מי מהיורשים מתנגד לכך (שם בעמ' 68). פסיקה זו צוטטה
בהסכמה, הן על ידי בית המשפט לענייני משפחה (ת"ע (ירושלים) 43032/00 **עזבון המנוח א.
פ. ז"ל נ' מ. פ.** (2008)), והן על ידי בית המשפט המחוזי (רמש (ב"ש) 42302-10-15 **א.צ. נ' י.צ.**
(2016)). פסיקה זו הגיונה עמה, שעה שמסקנה אחרת, משמעותה מתן זכות וטו, לכל אחד
מיורשי המנוח, לשלול מכל יורש אחר את הזכות לוותר על החיסיון, בניגוד לדין (לרבות
המשתמע מסעיף 48(א) סיפא לפקודת הראיות).

11. הדברים קל וחומר שעה, שבהליך בין היורשים לבין עצמם עסקינן. מתן זכות וטו כאמור,
משמעותה מניעת גילוי האמת ועשיית צדק במערכת היחסים בין היורשים, בעילה שאין בינה
לבין מושא המחלוקת ביניהם ולא כלום. יתירה מזו, כאשר המחלוקת נוגעת לירושתו של
הלקוח, לא ניתן להלום שימוש בזכות לחיסיון של לקוח, על מנת למנוע מידע שיש בו כדי
לקיים את רצונו האחרון של אותו לקוח עצמו. ממילא, ככל שהחיסיון, שעמד ללקוח בימי
חייו, עלול למנוע את כיבוד רצונו האחרון, לא רשאי מי מהיורשים לטעון לחיסיון. טענה כזו
משמעותה שלילת רצונו של הלקוח והעדפת האינטרס של אחד היורשים על פניו. זאת ועוד,
בטרם הכריע בית המשפט באשר לזהות יורשי הלקוח, לא נפלה הכרעה מי אוחז בזכות
לסודיות כלפי עורך הדין (מי "ירש" את הזכות). לפיכך, במחלוקת בין יורשים פוטנציאליים
לבין עצמם, טרם קביעה מי מהם יורש, טענת חיסיון עורך דין – לקוח של המנוח/ה לא
אפשרית, שעה שאף אחד מהיורשים הפוטנציאליים עדיין אינו אוחז בזכות לטעון זאת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 20-05-23322 ז-צ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

1 זו ואף זו, משעה שטרם נקבעה זהות היורשים, אין למי מהם זכות אחזקה בלעדית בכל חומר
2 ראייתי של המנוח/ה. בלשון אחרת, לאף אחד מהיורשים הפוטנציאליים, אין זכות בעלות
3 בראיות החפציות. לכן לא ראוי המחזיק באותן ראיות למנוע מיורש פוטנציאלי אחר שימוש
4 בהן.

5 יודגש, שהדברים אמורים בכל הנוגע למחלוקת בין יורשים, או בין יורשים פוטנציאליים, ולא
6 באשר למחלוקת בינם לבין צד ג'.

7
8 12. התוצאה המתבקשת מן האמור היא, שהמשיבה איננה יכולה לטעון לחיסיון מידע המצוי (ככל
9 שמצוי) אצל עו"ד xxx. טרם נקבע שהצוואה תקוים, ולכן טרם נקבע שהמשיבה היא יורשת
10 האם היחידה, ולכן בעלת זכות הסודיות כלפי עו"ד xxx. יתירה מזו, גם אם נאמר, שהמשיבה
11 יכולה לטעון לחיסיון, היא איננה יכולה לעשות כן ביחס למבקשת, שעה ששתיהן הן בגדר
12 "הלקוח". אכן, כפי שלא ניתן היה למנוע מהאם לוותר על החיסיון, כך לא ניתן למנוע זאת
13 מהמבקשת ביחסיה עם המשיבה. זאת ועוד, על פני הדברים, ומבלי לקבוע מסמרות, המידע
14 בנוגע לתיעוד מדירת האם וכל הקשור בכך, מהווה נדבך ראייתי חשוב בנוגע לטענות בדבר
15 השפעה בלתי הוגנת (וייתכן גם בנוגע לטענות בדבר נטילת חלק בעריכת הצוואה). לפיכך,
16 מניעת המידע בטענת חיסיון, מונעת לברר את רצונה האחרון של האם, וממילא מנוגדת
17 לאינטרס ("לרצון") שלה עצמה.

18
19 13. אציין, שטיעונה של המשיבה לקה בעירוב בין זכות סודיות העומדת לה כלקוחה של עו"ד xxx
20 לבין זכות העומדת לאם. עירוב זה אינו במקומו. התיעוד מושא הבקשה דנא קשור לתביעת
21 האם, הליך בו היא לבדה הייתה הלקוחה של עו"ד xxx. יתירה מזו, המשיבה טוענת שלא
22 הייתה לה נגיעה כלשהי לתיעוד האם בדירתה, וממילא ראיות אלה לא קשורות לקשר
23 המקצועי בינה לבין עו"ד xxx. רצונה של המשיבה לעשות שימוש בתיעוד לצרכי ההליך דנא,
24 לא זו בלבד שאינו יכול לשלול את זכותה של המבקשת לעשות שימוש בראיות אלה. המידע
25 המבוקש אינו בנוגע לדברים שהוחלפו בין עו"ד xxx למשיבה בקשר עם הראיות מושא
26 הבקשה דנא, אלא בנוגע לראיות גופן. משכך, קבלת עמדת המשיבה משמעותה מתן יתרון
27 דיוני לא הוגן על פני המבקשת, אגב שימוש בטענת חיסיון לא לה. הדברים קל וחומר שעה
28 שעו"ד xxx, שייצגה את האם, מייצגת כיום את המשיבה. עובדה זו מאפשר למשיבה נגישות
29 בלתי אמצעית למידע וראיות שאינם נגישים למבקשת. באספקלריה זו, השימוש בטענת
30 החיסיון אינו תם לב.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 20-05-23322 ז-צ נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

14. אין בידי לקבל את הטענה, לפיה יש לחלק בין ראיות הקשורות לעריכת הצוואה לבין ראיות אחרות. השאלה אחת היא, האם המידע מושא החיסיון הנטען רלוונטי לבירור רצונה האחרון של האם, אם לאו. ככל שהמידע לא רלוונטי, ממילא אין נפקות לשאלת החיסיון. ככל שהמידע רלוונטי, ואלה פני הדברים במקרה זה, אין נפקא מינא אם מדובר בראיות לגבי עצם עריכת הצוואה או כל מידע אחר. זה כזה מסייעים לבית המשפט לקבוע מה היה רצונה האחרון של האם, והבחנה ביניהם היא מלאכותית. כך, למשל, אין מניעה להעיד עורך דין שייצג מנוח/ה בהליך משפטי, שאינו קשור כלל למחלוקת הירושה, כדי ללמוד על מצבו המנטלי, על יחסיו עם מי מהיורשים וכל כיוצ"ב ראיות רלוונטיות אחרות.

15. אף אין בידי לקבל את הטענה לחיסיון מכוח הוראת סעיף 3 לצוואה. כל עוד הצוואה לא קוימה, יש ספק האם היא משקפת את רצון האם. ממילא, טענה לחיסיון מכוח הוראות הצוואה יוצרת מעגל שוטח. יובהר, שהטענה האמורה איננה קשורה לחיסיון עורך דין-לקוח, אלא (לאחר קיום הצוואה, ככל שתקום) לפרטיות האם.

16. המידע בנוגע לתיעוד הדברים שהתרחשו בדירת האם לפני עזיבתה את הדירה, לרבות השאלה, מי יזם את התיעוד, מה כולל התיעוד המלא, היכן נשמר ועוד כיוצ"ב שאלות - הינן רלוונטיות למושא המחלוקת. המידע המלא בנוגע לתיעוד האמור עשוי לשפוך אור על ניתוקה הנטען של האם ובידודה הנטען בדירת המשיבה בxxx, ולהשליך על השאלה, האם יש לקיים את הצוואה. משעה שהמשיבה טוענת שלא היו לה יד ורגל בכך, הגורם היחיד שיכול לתת מידע בנושא היא עו"ד xxx.

17. אשר על כן, אני קובע, שהמידע מושא הבקשה דנא רלוונטי וחיוני לגילוי האמת, ומשעה שאינו חסוי, על עו"ד xxx לתת כל מידע שיש בידה בנוגע לכך.

18. אני מחייב את המשיבה לשלם למבקשת את האגרה בגין בקשה זו, וכן שכר טרחת עורך דין בסך של 1,500 ₪.

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, כ"ב אב תש"פ, 12 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.